

PLA ASSENTA CÀTEDRA (2)

PLA,

un debat encès

Llibres i articles recents aborden la ideologia, l'estil o la suposada timidesa de l'escriptor

GERARD BAGUÉ
Girona

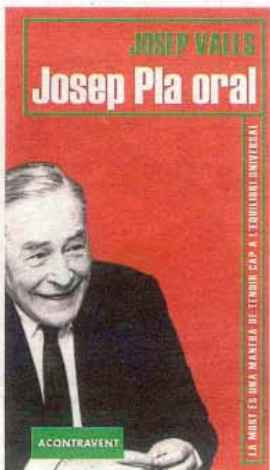
L'editorial Acontravent ha rescatat recentment *El mirall inhumà*, un diari de Joan Granés, un palafrugellenc torturat i misantrop que va morir als 23 anys. De pròleg es recupera un article on Javier Cercas es pregunta com és que Pla, vivint al mateix poble, no esmentí mai Granés. L'escriptor d'Ibahernando aventura que potser es tracta d'una reacció hipocòndrica: Granés va morir de la grip i citar-lo era convocar la mort. El crític literari Julià Guillamon, a *La Vanguardia*, apunta una altra possibilitat: "Es molt possible que Pla veiés en Granés allò que hagués pogut ser ell mateix de no ser capaç de superar la timidesa i obrir-se al món".

La timidesa de Pla apareix també en un altre llibre recent: *Tres prosistes*, que recupera les conferències que Gabriel Ferrater va dictar a la Universitat de Barcelona sobre Joaquim Ruyra, Víctor Català i Josep Pla. Ferrater, sense menystenir en absolut la grandesa d'*El quadern gris*, va dir de Pla: "La seva reticència en quant a la intimitat és el que li impedeix ser un gran autor a nivell europeu". Comentant aquesta impressió, l'escriptor Vicenç Pagès afirmava en un article a *Presència* que Ferrater és de l'opinió que a Pla "el sentit del ridícul li va impedir alçar el vol".

A *Octubre*, de Miquel Pairoli, un diari publicat fa pocs mesos prenyat de ressons i referències planianes, hi ha una entrada titulada *Pla a la postguerra*, on l'escriptor de Quart recorda el "contundent" pròleg de *Viatge a*

BIBLIOTECA UNIVERSAL ENRÀDIA

Gabriel Ferrater
TRES PROSISTES
Joaquim Ruyra, Víctor Català
i Josep Pla

Portada de *Tres prosistes*, de Gabriel Ferrater, i de *Josep Pla oral*, de Josep Valls, que arribarà a les llibreries en breu

Miquel Pairoli, a Quart, amb l'obra completa de Josep Pla i una foto de l'escriptor al fons

Catalunya, el primer llibre en català que Pla va publicar després de la Guerra Civil, el 1946, on escrivia: "Els meus llibres han estat concebuts, pensats i escrits en la meua llengua". I afegia: "Quedi, doncs, ben entès, que l'edició original dels meus llibres és la catalana". Pairoli creu

Gabriel Ferrater creia que el sentit del ridícul de Pla va perjudicar la seva literatura

que per fer una declaració d'aquesta magnitud calien almenys dues condicions: estimar la llengua catalana i tenir clara quina era la identitat pròpia, i haver entrat a Barcelona amb els nacionals i haver proclamat la més fervorosa adhesió al Moviment i al Caudillo.

"Existia -afirma Miquel Pairoli- un discurs, encapçalat per Joan Triadú i cercles de la resistència barcelonina, sobre la llarga nit de la cultura catalana sota el franquisme, i que hi hagi un senyor que publiqui en català quatre llibres molt bons a primers dels cinquanta, i que a més sigui franquista, trenca aquest argument, fa nosa. Les generacions posteriors hauriem de fer un esforç per veure-ho amb la màxima objectivitat. Hi havia qui no volia saber res del franquisme, mantenint una cultura catalana resistent a les catacumbes, i gent més possibilista, com Josep Pla".

No fa gaire, Oriol Pi de Cabanyes, en un article a *La Vanguardia*, escrivia que Pla, Dalí i D'Ors "podrien ser considerats uns grans bufons que proclamaven la seva veritat, encara que fos entre línies. (...) Les dictadures propicien el funambulisme intel·lectual. D'Ors, Pla i Dalí van ser franquistes, sí, però entre ells, i ben parapetats rere les seves obres, se'n reien força del mort i de qui el vetlla. No seria hora de concedir-los l'amnistia?".

EL PUNT D'INFLEXIÓ

L'espina d'Òmnium

El punt d'inflexió per separar el valor de l'obra de Pla i la seva ideologia es va produir, segons Anna Aguiló, directora de la Fundació Pla, l'any 1997 durant la celebració de l'Any Pla amb motiu del centenari del naixement de l'escriptor. "El país havia madurat i havia entès que una cosa és la literatura i una altra la vida de l'autor". El desgel va continuar amb els anys. "Jordi Porta, el president d'Òmnium, va venir a la Fundació el 2007 i va dir que no podia ser que no tinguéssim relació. Era conscient que hi havia un conflicte que ja no tenia justificació i que calia acabar amb el fet que l'associació no parlés mai de Pla. Tenien una mena d'espina clavada per no haver-li

donat el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes i la premsa s'encarregava de recordar-ho sovint. Vam fer un primer cicle de conferències a la seva seu que va tenir molt d'èxit".

El punt més agosarat d'aquesta recuperació ideològica de Pla el va marcar el llibre *El nostre heroi Josep Pla*, publicat el 2009, on Enric Vila argumenta amb passió que la ferida en la qual Pla furga a l'hora d'escriure és Catalunya: "Heus aquí un home que aspira a la posteritat escrivint amb una llengua que molts consideren o volen morta, (...) un home que perd la salut combatent la censura paraula per paraula i que viu l'amor clandestinament, al marge de la moral franquista...".

Sant Feliu de Guíxols

**BOTIGA
AL CARRER**

12 de febrer de 2011

Troba les millors oportunitats a la Botiga al Carrer de Sant Feliu de Guíxols, es farà als carrers del centre de la ciutat de 10 del matí a 8 del vespre

En cas de pluja es farà el proper dissabte

Sorteig d'una Superpanera

Associació Comerciants Centre Ciutat

CAM

Consell de Regens

Consell de Regens

Consell de Regens